

TROMS BONDE- OG SMÅBRUKARLAG



Årsmelding 2014



Nytt kraftfôr

TopLac® Sau

– et nytt kraftfôr for bedre lammetilvekst

TopLac® har i flere år vært det beste kraftfôret for melkekyr. Fôret har vært så godt at det i flere år har vært tatt i bruk av mange sauebønder.

TopLac-suksessen til melkekyr og melkegeit skyldes

- Svært høy konsentrasjon av energi og protein (AAT) med høy biologisk verdi
- Økt surfôropptak
- God pellets kvalitet sikrer stabilt og høyt opptak i topplaktasjonen.

Resultatet er økt melkeytelse og høyere protein- og fettprosent i melka.

Nye TopLac® Sau er «skreddersydd» for sau for å gi samme respons. Noe som betyr bedre lammetilvekst (større lam) på våren noe som øker muligheten for flere slaktemodne lam når prisene er som best. Kort sagt: Muligheten for bedre økonomi.

TopLac® Sau fås både i storekk og i bulk.

Fiskå Mølle

Godt gjort er bedre enn godt sagt

4120 Tau, tlf: 51 74 33 00 • 5590 Etne, tlf: 53 77 13 77 • 4660 Kristiansand, tlf: 38 12 77 50
7100 Rissa, tlf: 73 85 90 60 • 2270 Flisa, tlf: 62 95 54 44

Innhold

Innhold	3
Lederen har ordet	4
Årsmøteprogram	6
Tillitsvalgte (etter årsmøtet 2014)	8
Andre valgte/oppnevnte ombud	10
Formålsparagrafen	11
Styrets virksomhet	12
Reisebrev fra landsmøtet	15
Resultat	18
Balanse	19
Budsjett	20
Revisjonsrapport	21
Fylkesårsmøtet 2014	22
Jordbruksforhandlingene og protestmarsj	25
Klem en bonde	27
Potetaksjon	33
Høstsamling	34
Nye nettsider	36
Valgkomiteens instilling	37
Lokallaga i TBS	38
Småbrukarvalsen	39



Troms Bonde- og Småbrukarlag
Tangen
Straumfjord vest 877
9151 Storslett

telefon 907 56 514

e-post troms@smabrukarlaget.no

nettside www.smabrukarlaget.no/troms

Forsidebilde: Klem en bonde-aksjon i Dyrøy:
Tone Pettersen, Berit Jakokobsen og Berit Nikolaisen

Ka e det som æ drømme om...?

Æ kan ikkje huske nåkka fylkesårsmøte uten Ellinors vise. En plass mellom "oppbrukt" og "tradisjon" vente ho på enno en sjanse. En sjanse tel å løfte oss vidare, ett skritt av gangen, mot den framtida vi drømme om. Mot den framtida vi skimte, om vi bare ser godt etter. Før det handle ikkje bare om korsn andre ser på oss og yrket vårres. Det handle også om kass fokus vi har sjøl.



Innimella e det vanskelig å se skogen før bare blåblå politikk, nedlagte bruk og importyoghurt. Men allikevel e *arbeidet vi leve med så mykje, mykje meir enn det å slite*. Kvær og en av oss e ei brikke i det enorme puslespellet som skal sørge før at det e nok mat i verden. Det finnes inga jobb som e viktigare enn å produsere mat! Verden e faktisk avhengig av dæ og mæ og oss!

Og derfor skal vi løfte blikket, vær stolt av arbeidet vårres, og sette kreftan inn før å produsere meir sunn og næringsrik mat på de ressursan vi har rundt oss! Grovfôret skal stå sentralt, utmarka skal beites, soyaen skal ut av kraftfôret og erstattes med proteinkilda vi e sjølhjulpene med. Norsk mat av norske ressursa e det beste vi kan bidra med te verdenspuslespellet!

Ho Ellinor e 'kje snau i drømman sine. Nån vil sikkert kalle ho naiv. Æ ser ho som ukuelig. Drømman e første skritt mot målet. Uten å drømme, uten å ville, møste vi retningna og drivkrafta. Det går ikkje alltid som vi ønske og planlegg, men så lenge drømman og målet e klart, prøve vi på nytt. Det tok nån årsmøta før æ klarte å sønge heile visa - *nån kyr og ei gjeld dæm ikkje klare...* Men drømman e der! Drømman og trua på at småe og mellastore bruk skal vær

lønnsom nok, at familiejordbruket tar sæ opp igjen, at vi blir fleire bønder som dyrke meir jord og produsere meir mat på en bærekraftig måte. Kall mæ naiv, eller kall mæ sta. Æ gjer mæ uansett ikkje!

På gråe daga - og på daga som e i overkant blå - hente æ fram ho Ellinor igjen, rette ryggen, trekk pusten og lar dyr og folk rundt mæ få høre at

Ei ny tid kommer sjøl om fjellan står, og det blir like fint å jobbe som å danse!

Ellinors vise

Tekst: Klaus Hagerup, Mel: Sverre Kjeldsberg

Ka e det som æ drømme om
at æ en dag ska våkne opp å vite,
at arbeidet æ leve med,
e mykje mykje meir enn det å slite.

Æ drømme om å være fri
i lag med alle folkan som æ like.
Æ drømme om ei anna tid
da ingen folk e fattige og rike.

Æ drømme om at alle dæm
som trekke garnan langt der utpå sjen
skal få ei bedre tid i lag med dæm
som jobbe skift på en fabrikk i byen.

Og dæm som har en liten gård,
nån kyr og ei gjeld dem ikkje klare.
Æ drømme at dæm får en vår
dæm bruke te nå' meir enn det å spare.

Æ drømme at vi får en vår
da undertrøkkinga å jorda stanse.
:/: Ei ny tid kommer sjøl om fjellan står,
og det bli like fint å jobbe som å danse. :/:

Arktisk lokalmatkonferanse/årsmøte

Vi ønsker velkommen til **Arktisk lokalmat 2015** og felles nordnorsk årsmøte for Bonde- og Småbrukarlag på Ishavshotellet i Tromsø 20-21/3.

Fredag 20/3

Konfransier er Frank Erichsen, Bonderøven, kjent fra TV

- | | |
|------------------|---|
| Kl. 11.00 | Registrering |
| Kl. 11.45 | Lunsj: Lekre lokale arktiske godbiter |
| Kl. 12.45 | Åpning ved Jens Johan Hjort, ordfører i Tromsø |
| Kl. 13.00 | 2015 - FNs internasjonale år for jordsmonn ved Rune Arctander, ass. gen.sekr. i FN-sambandet |
| Kl. 13.30 | Økologisk økonomi og matproduksjon ved Camilla Helgesen, økologisk siviløkonom |
| Kl. 14.00 | Norsk mat i en særstilling? ved Nina Sundquist, adm. dir. i Matmerk |
| Kl. 14.30 | Kaffepause |
| Kl. 14.50 | De gode lokale råvarene ved Kirsti Sollid, daglig leder i Gourmet Lyngen |
| Kl. 15.20 | Mat og reiseliv ved Gunnar Jensen, kjøkkensjef og medeier av Mathallen i Tromsø |

- Kl. 15.50** **Bær i nord** ved Steve Saltermark,
gårdbruker og nordnorsk bærentusiast
- Kl. 16.15** **Pause**
- Kl. 16.30** **Bygdeprofilen om lokalmat** ved Merete
Furuberg, leder i Norsk Bonde- og Småbrukarlag
- Kl. 17.00** **Paneldebatt**
- Kl. 17.30** **Konfransierens innlegg og**
avrunding ved Frank Erichsen, Bonderøven
- Kl. 18.00** **Felles årsmøte:** konstituering, valg av
redaksjonsnemnd, innkomne uttalelser
- Kl. 19.00** **Slutt**
- Kl. 20.00** **Middag av arktisk lokalmat**

Lørdag 21/3

- Kl. 08.30** **Lokalmat og arktisk landbruk:**
debattinnlegg fra Nordland, Troms og Finnmark
- Kl. 09.15** **Åpen debatt**
- Kl. 10.00** **Pause**
- Kl. 10.15** **Vedtak av felles uttalelser**
- Kl. 11.00** **Separate årsmøter:** ordinære årsmøtesaker
- Kl. 12.00** **Lunsj**

TILLITSVALGTE I TBS I 2014

		Lokallag	Valgt år
Styret			
Leder	Margrethe Wikran	Tromsøysund	2011
Nestleder	Berit Nikolaisen	Dyrøy	2006
Styremedlem	Ragnhild Elvestad	Nordreisa	2013
Styremedlem	Birger Bull	Tromsøysund	2014
Styremedlem	Per-Arne Slettmo	Balsfjord	2014
1. vara	Saskia Gout	Balsfjord	2014
2. vara	Inske de Buhr	Balsfjord	2014
3. vara	Trond Inge Vebostad	Kvæfjord	2001

Revisor

Inge Larsen,	Ullsfjord	2003
Asbjørn Gressmyr	Ullsfjord	2005

Representantskapet i NBS

Medlem	Margrethe Wikran	Tromsøysund	2011
Varamedlem	Berit Nikolaisen	Dyrøy	2007

Valgkomité

Tone Pettersen	Dyrøy	2012
Arvid Norskott	Kvæfjord	2013
Olaug Bergset	Nordreisa	2014



Les mer om
fordelene på
gjensidige.no/nbs
eller ring oss
på **03100**

Benytt deg av medlemsfordelene dine i Gjensidige Bank

Norsk Bonde- og Småbrukarlag har en
svært gunstig medlemsavtale med Gjensidige.
Ta kontakt med oss for å få gode banktilbud.



Gjensidige

Andre valgte/oppnevnte ombud

<i>Styret for Troms landbruksfaglig senter:</i>	<i>vara:</i>	Berit Nikolaisen Ragnhild Elvestad
<i>Styringsgruppa for Nordnorsk landbruksråd (fram til nov.):</i>		Margrethe Wikran
<i>Kompetansesenteret for geit:</i>		Ivar Jørgensen
<i>Styringsgruppa for FoU i NNL</i>		Olaug Bergset
<i>Styret i studieforbundet Natur og Miljø Troms:</i>		Per Arne Slettmo
<i>Arktisk landbruk – utviklingsprogrammet:</i>		Margrethe Wikran
<i>Medlem i faggruppe KIL:</i>		Tor Odin Kjosvatn
<i>Styret i Troms landbruksselskap</i>	<i>medl: varamedl:</i>	Anders Eilertsen Oddvar Olavsén
<i>Ungdomsrepresentant på NBS-landsmøtet:</i>		Camilla Beddari
<i>Styret i Landbrukets HMS (fra 2013):</i>		Berit Nikolaisen
<i>Styringsgruppa for landbruksuka i Troms:</i>		Margrethe Wikran
<i>Ressursgruppa for Rekruttering til landbruket:</i>		Berit Nikolaisen
<i>Referansegruppa for Dyr i Drift:</i>		Olaug Bergset
<i>Ref.gruppa for Lyngsalpan landskapsvernområde:</i>		Ivar Jørgensen
<i>Kompetansenettverket for lokalmat</i>		Berit Nikolaisen

Formålsparagrafen til Troms Bonde- og Småbrukarlag:

Troms Bonde- og Småbrukarlag er en faglig og næringspolitisk organisasjon, med det til formål å fremme jordbruksbefolkningens faglige, kulturelle, sosiale og økonomiske interesser.

Organisasjonen skal på alle områder arbeide for å skape gode og likeverdige vilkår for alle i jordbruket, ta aktivt del i oppgaver som fremmer trivsel i lokalsamfunnet, og arbeide for økt oppslutning om samvirke i kjøp og salg.

Troms Bonde- og Småbrukarlag er partipolitisk nøytral og uavhengig.

Troms Bonde- og Småbrukarlag er tilsluttet Norsk Bonde- og Småbrukarlag.



Profesjonell rådgiving tilpasset dine behov

Som bedriftsleder er det viktige å ta riktige beslutninger og lønnsomme valg. TINE Rådgiving vil være din kompetanse-partner med objektive, tverrfaglige og spisskompetente råd.

medlem.tine.no / medlemstelefon 51 37 15 00

Styrets virksomhet

I 2014 har det vært tre møter i fylkesstyret i tillegg til e-postkorrespondanse innad i styret. Protokollen viser 33 saker.

Noe av det styret har jobba med:

1.mai-markering i Tromsø
Aksjoner ved evt. brudd i jordbruksforhandlingene
Innspill til jordbruksforhandlingene
Vervekampanje
Fylkesårsmøte 2015
Landsmøte
Norsk mat- og kulturpris
Avtalegiro for medlemskontingent
Plassering av landsmøte
Rovvilt og beitedyr
Nestledersaken i Balsfjord BS
Arctic Center
Innsamling av landbruksplast
Vedtektsendringer i Nordnorsk Landbruksråd
Innspill til fylkespartiprogram
Matkasting
Ungdomssamling
Høstsamling

Troms Bonde- og Småbrukarlag har også deltatt på mange arrangement. Vi har vært med på 4H sin potetaksjon, hatt egen potetaksjon og klemmeaksjon i forbindelse med jordbruksoppgjøret. Vi har vært på møter med Troms fylkeskommune, Fylkesmannen i Troms og med Sametinget. Regional landbruksplan har vært en stor del av arbeidet i første del av 2014.

Birger og Ragnhild deltok på Landbrukskonferansen arrangert av Fylkesmannen i Troms.

Margrethe, Ragnhild og Chris deltok på Hurtigruteseminaret, og Margrethe og Chris var også med på Tenkeløftet.

Den niende desember inviterte vi lokallagslederne på julelunsj og fellesmøte på Saga hotell i Tromsø. Dette er en svært god måte å holde kontakten med lokallaga på, og å få gode innspill til hva fylkesstyret bør jobbe med. Det ble brukt mye tid på organisasjonsarbeid på dette fellesmøtet.



Vurderer du å gå over til å produsere økologisk melk?

Ta kontakt med Økomelkprosjektet i Nord-Norge, for en uforpliktende samtale. Vi kan bidra til å finne ut hva som skal til på akkurat din gård, for at du skal lykkes. Prosjektleder Hanne Strand, tlf. 99 52 96 45 eller hanne.strand@tine.no

På www.youtube.com finnes seks korte filmer, hvor nordnorske, økologiske bønder, forteller om sine erfaringer.
Søkeord: økomelk-prosjekt

Velg unik komfort. Velg John Deere!



151128

ULTIMATE Edition for 6R-, 7R- og 8R-serie

ULTIMATE PULL

Maksimal ytelse med PowerTech motor med den perfekte dreiemomentskurve

ULTIMATE COMFORT

Det beste førermiljøet. Den stilleste førerhytten på markedet. (7230R, TÜV 2013)

ULTIMATE CONTROL

Oversiktlig og intuitiv betjening via nye 10 tomers touchscreen Display

ULTIMATE QUALITY

Gjennomtestet og utprøvd også under norske forhold

ULTIMATE SERVICING

Lave servicekostnader og 5 års garanti



JOHN DEERE



Felleskjøpet

Reisebrev fra landsmøtet

av Birger B. Bull

Landmøtet 2014 ble holdt på Hell i Nord Trøndelag og gikk av stabelen helga den 31 okt.

Jeg ble valgt som utsending for Tromsøysund BS sammen med Gunnar Eilertsen og Camilla Beddari, det var mitt første landsmøte i NBS. Jeg reiste dit med litt uklare forventninger til hva som skulle skje, hvordan ting gjøres i organisasjonen osv.

Programmet for helga var godt, og med mye innhold! Det var seminarer og forelesninger som absolutt hadde dagsaktuell verdi og det virket å være god kontroll på gjennomføringen.

Det sosiale livet må sies å være godt over snittet for helgemøter og seminarer, og bare det at trekkspillmusikk brukes jevnt over hele dagen (og natta) gjør jo at man er nødt til å komme i humør! For øvrig ble det ett par innslag av allsang, både annonsert og ikke annonsert - som seg hør og bør i godt lag!

Til debatten hadde de politiske partiene stilt med tunge rikspolitikere og det var noe jeg merket meg. NBS har ofte ord på seg for å være en liten og til dels ubetydelig organisasjon, nå som småbrukeren er vedtatt strukturert bort. Men: Det viser seg at jordbruket er i vinden som aldri før, og på tross av regjeringens iherdige forsøk på det motsatte, så er vi faktisk i medvind!





Landsmøtedeltakere fra Troms

At NBS får mye plass i media, at vi legges merke til på Storting og i maktkorridorer skyldes mye vår dyktige leder. Ann Merete Furuberg gjorde en formidabel jobb under fjorårets jordbruksoppgjør, i forkant og ikke minst i etterkant av dette. Hun går i rette med ministeren uten å legge noe imellom, og jeg har oppdaget i samtaler med folk i Felleskjøpsystemet samt på ulike jordbruksmøter, at hun høster stor respekt både i bondelagskretser og blant politikere. Det skal vi være fornøyde med, og det viste landsmøtet med all tydelighet at de var. Det ble nevnt av mange under debatten at leder og styret har gjort og fortsatt gjør en utmerket jobb.

Det var en god og bred debatt som favnet omkring de fleste aktuelle tema. Jeg gav selv et innlegg i debatten som jeg fikk mye god tilbakemelding på, og det omhandlet kasting av mat. Det faktum at 40% av maten kastes i næringskjeden kan vi ikke leve med, for det går direkte på bunnlinjen til norsk landbruk. Hvis grossist og forbruker ikke hadde kastet halvparten av det vi



Knut Storberget, landbrukspolitisk talsmann for Arbeiderpartiet

produserer, så kunne vi hatt høy selvforsyning og vi kunne hatt nesten dobbel pris på produktet. Hvorfor skal verdens best betalte arbeiderklasse ha billigere mat? Er det så han skal ha råd til å kaste mer?

For å runde av Landsmøtet så vil jeg si at det for min del var en meget positiv opplevelse. Jeg traff mange nye spennende mennesker, det var en god debatt, det var mye godt faglig innhold og det var en stemning og en trøkk i forsamlingen som på ingen måte reflekterer den situasjonen styresmaktene ønsker å føre landbruket inn i.

Det at vi nå står under det hardeste presset mot norsk landbruk på mange mange år, gjør at vi faktisk står sterkere og mer samlet enn noen gang! Og landsmøtet i NBS overbeviste i hvert fall meg om at vi absolutt har en viktig rolle å fylle og at det trengs dyktige og drivkraftige bønder i organisasjonen vår videre også!

Resultat avd. 70 Annen næring

Konto	Regnskap i år	Regnskap i fjor
DRIFTSINTEKTER		
3001 Medlemskontingent	81 848,78	102 866,78
3003 Tilskudd sekretær	25 000,00	25 000,00
3004 Tilskudd Gjensidige	10 310,00	9 450,00
3005 Inntekter møter/kurs	11 600,00	0,00
3006 Høstsamling inntekter	4 000,00	91 800,00
3007 Fagdag sau/fjøs inntekter	400,00	600,00
3008 Tilskudd til delt NNLR	0,00	7 500,00
3009 Ungdomssamling inntekter	0,00	1 000,00
3011 Tilskudd NBS	61 000,00	0,00
3021 Annonseinntekter	23 149,90	21 600,00
3022 Refundert standleie Balsfjordmessa	3 187,50	0,00
Salgsinntekter varer/tjenester	220 496,18	259 816,78
Sum driftsinntekter	220 496,18	259 816,78
DRIFTSKOSTNADER		
5010 Lønn, feriepenger og skatt	20 000,00	40 000,00
5110 Styrets møteutgifter	16 029,40	15 096,75
5112 Årsmelding	13 453,86	16 860,00
5115 Årsmøte	26 500,00	10 533,00
5130 Andre møte- og reiseutgifter	123 029,79	36 429,50
5131 Ungdomssamling utg	0,00	10 832,00
5132 Høstsamling	0,00	60 576,25
5133 Fagdag sau/fjøs	0,00	6 110,00
5210 Tele- og datakostnader	5 500,00	11 247,00
5220 Kontorutgifter	4 042,00	16 348,00
5230 Porto	66,00	4 500,00
5240 Bankgebyr	135,00	132,00
5290 Abbonement/litteratur	1 400,00	2 369,00
Lønninger, ferielønn og honorarer	210 156,05	231 033,50
5410 Arbeidsgiveravgift	0,00	2 040,00
Arb.giveravgift, pensjonskostn etc.	0,00	2 040,00
7210 Kontingenter/avgifter	0,00	3 187,50
7321 Profileringsmateriell	6 050,00	1 500,00
7550 Gaver	3 316,00	5 745,50
7710 Annonseutgifter	0,00	5 766,00
Andre innkjøps-, tilvirkn. kostn. etc	9 366,00	16 199,00
Sum driftskostnader	219 522,05	249 272,50
Driftsresultat	974,13	10 544,28
8050 Renteinntekt	37,00	27,00
Finansinntekter	37,00	27,00

004 Troms Bonde- og Småbrukarlag
NO 970 423 680 MVA

Periode: Jan - Des2014
Avdeling: 00-99
Prosjekt: 0-99999
Kontonr: 3000-8999

Resultat avd. 70 Annen næring

Konto	Regnskap i år	Regnskap i fjor
Avde lingsres ultat	1 011,13	10 571,28

004 Troms Bonde- og Småbrukarlag
NO 970 423 680 MVA

Periode: Pr. 31.12.2014
Avdeling: 00-99
Prosjekt: 0-99999
Kontonr: 1000-2999

Balanse avd. 70 Annen næring

Konto	31.12.2014	31.12.2013
-------	------------	------------

Balanse

EIENDELER

1350 Andel stiftelsen 4 H Holt	3 000,00	3 000,00
1504 Lån t il Senja BS	0,00	6 930,00
1900 Kontanter	0,00	1 200,00
1920 Bankinnskudd	39 611,76	22 789,08
Sum eiendeler	42 611,76	33 919,08

GJELD OG EGENKAPITAL

2050 Annen egenkapital	-33 919,08	-23 347,80
2932 Gjeld til Margrethe Wikran	-7 681,55	0,00
Sum gjeld og egenkapital	-41 600,63	-23 347,80
Diff. eiendeler/gjeld og EK	1 011,13	10 571,28

Budsjettforslag 2015 - Troms Bonde- og Småbrukarlag

	Budsj 15	Regnsk 14	Budsj 14	
Medlemskontingent	95 000	81 849	105 000	
Tilskudd sekretær	25 000	25 000	25 000	
Tilskudd Gjensidige	10 000	10 310	10 000	
Annonseinntekter	25 000	23 150	20 000	
Prosjekt		31 000	50 000	
Etterbetaling prosjekter	20 000	31 000	50 000	
Andre inntekter		18 188		1
Sum Driftsinntekter	175 000	220 497	260 000	
Lønnskostnader	60 000	20 000	100 000	
Styrets møteutgifter	18 000	16 029	15 000	
Årsmelding	18 000	13 454	18 000	
Årsmøte	10 000	26 500	10 000	2
Andre møte- og reiseutgifter	40 000	47 515	40 000	
Prosjekt		75 515	50 000	
Tele- og datakostnader	5 000	5 500	5 000	
Kontorutgifter	5 000	4 177	1 000	3
Porto	5 000	66	5 000	
Gaver	5 000	4 716	5 000	
Andre kostnader	3 000	6 050		4
Sum Driftskostnader	169 000	219 522	249 000	
Årsresultat	6 000	975	11 000	

1) Andre inntekter 2014: Aksjonsstøtte, refusjon Landbr.messa 2013, tilskudd IGW

2) Årsmøte 2014: 8 utsendinger dekt av fylkeslaget, ikke utfakturert

3) Kontorkostnader inkluderer regnskapsgodtgjøring, f.o.m. 2014

4) Andre kostnader 2014: Aksjonsmateriell. 2015: Landbruksmessa

Kjøsvatn, 10. 2. 2015

Revisjonsrapport

Regnskapet for Trøms Bonde- & småbrukerlag er lagt fram for revisjon.

Regnskapet følger kalenderåret og det er ført 89 bilag. Bilag er sammenlignet med bokføring, alt stemmer.

Vi anbefaler regnskapet som rett regnskap for Trøms Bonde- & småbrukerlag for 2014.

Asbjørn Gjesung
Rev.

Jørgen Hansen

Årsmøtet 2014

Det var en engasjert årsmøteforsamling i Troms Bonde- og Småbrukarlag som møtte opp i Tromsø fredag 28/2 og lørdag 1/3. På programmet var det både fag og politikk, og det ble gode debatter. Noen nye fjes i styret ble det også.

Leders tale

Etter åpning og konstituering holdt fylkesleder Margrethe Wikran leders tale. Her la hun vekt på Troms Bonde- og Småbrukarlags arbeid for Tromsbonden. Forbrukerne ønsker lokal, sunn og trygg mat, og for å fortsatt få det til må vi ha en variert bruksstruktur med gårdsbruk over hele landet. Etter talen var det hilsninger.

Psykisk helse

Halle Arnes, distriktsleder i Landbrukets HMS-tjeneste, var første innleder. Og sjøl om temaet var psykisk helse, presenterte Arnes det med glimt i øyet og litt humor, sånn at det ble både lærerikt og underholdende. Han la vekt på hvor viktig det er å ha folk rundt seg i yrket som bonde, og at de rundt en tør å bry seg og tør å spørre.

Lokalmat

Hilde Halland, utviklingspilot i Bioforsk Nord, presenterte Matstrategien for Troms og alle mulighetene som byr seg for dem som ønsker å starte opp med lokalmatproduksjon. Bioforsk gir hjelp med søknader om økonomisk støtte, besøksordning og opplæringstilbud. De arrangerer hvert år mange aktuelle kurs, både for erfarne og nyoppstarta lokalmatprodusenter.

Klima

Johannes Fjell Hojem, rådgiver i Zero, innleda om klimagassutslipp fra jordbruket i Norge, og hvilke muligheter vi har for å redusere disse. Bedre grøfting og mindre jordpakking er et viktig tiltak for å redusere lystgassutslippa, og lystgass har store klimakonsekvenser. God agronomi med lettere utstyr er derfor en enkel vei til et mer klimavennlig norsk jordbruk.



Margrethe Wikran, Merete Furuberg, Halle Arnes og Berit Nergård Nyre

Kvinner i lederverv

Merete Furuberg innleda med temaet: Hvordan få flere kvinner til å påta seg verv. Hun fortalte om både egne og medsøstres opplevelser i møte med gubbeveldet i landbruket, og hennes veg til der hun står i dag som leder i Norsk Bonde- og Småbrukarlag. Det var en sterk fortelling om kamp og motstand, og en kunne ikke unngå å bli rørt.

Framtida

Rektor ved Senja vgs, Stein-Erik Svendsen, fortalte om naturbruksskolen på Gibostad som heldigvis ble redda av fylkestinget i fjor. De satser nå offensivt på å få flere elever, og nå blir det mulig å bli agronom og få studiekompetanse samtidig på et treårig løp.

Jordbruksforhandlingene

Gunnar Eilertsen, leder i Tromsøysund Bonde- og Småbrukarlag, innleda med en presentasjon av tilstanden i Tromslandbruket. Tilbakegangen her er større enn i landet som helhet, og dermed mister Troms sin andel av produksjonen. Særlig på gris har tilbakegangen vært svært stor, og distriktsgrisen er viktig, både for sysselsettinga i landbruket og for slakteriet som er helt avhengig av gris til pølseproduksjon. Det er derfor viktig at Troms BS står på for at landbruket i fylket skal beholde sin del av produksjonen. Eilertsen fikk mye støtte for dette synet.

Merete Furuberg innleda om gangen fram mot jordbruksforhandlingene og NBS sine prioriteringer; Å øke norsk matproduksjon på norske ressurser over hele landet. Det ble en aktiv debatt og det som stadig ble gjentatt, er hvor viktig det er at Troms får ta del i norsk matproduksjon. Uten et landbruk over hele landet kan vi ikke utnytte de norske ressursene.

Uttalelser

Det ble vedtatt uttalelser om: havnesiloen i Stavanger, fortsatt svineproduksjon på Senja vgs, distriktsjordbruket og klassifisering av værølam.

Studiearbeid

Til slutt var det lagt inn en bolk om studiearbeid, og her var det daglig leder i Studieforbundet Natur og Miljø, Finn Grimsgaard, som fortalte om organisering av studiearbeidet i Norge og internt i Natur og Miljø. Her var det mange tips å plukke med seg for nye lokallagsrepresentanter.

Jordbruksforhandlingene og protestmarsj

av Berit Nikolaisen

Fjorårets jordbruksforhandlinger var svært spesielle. Vi var veldig spent på om de blåblå med Sylvi Listhaug i spissen, ville gjøre alvor av sine trusler om



store omlegginger. Hun hadde jo alt prøvd seg på ostetollen.

Forslaget kom med minusoppgjør for de små, og store påslag for de store. Dermed eksploderte det i store og små markeringer landet rundt. Undertegnede fikk være med på den store protestmarsjen i Oslo hvor i allfall 2000 bønder marsjerte fra Landbrukets hus til Stortinget med plakater og taktfaste dunk på plastkanner. Det var en stor opplevelse. Folk stod langs gatene og smilte og viste tommelen opp, både etniske norske og innvandrere. Jeg så aldri begynnelsen på toget, det var visstnok en traktor der, men at toget var langt, kan jeg dokumentere. Det tok ti minutter fra jeg kom fram til Stortinget, til de siste kom inn. Der var det musikkinnslag og god stemning. Bondelagslederne og LO kom med sine appeller, men Listhaugs tale ble møtt med iskald forakt, verken klapping eller buing. Et sterkt øyeblikk. Det ble selvsagt brudd i forhandlingene, og oppgjøret ble sendt til Stortinget. KrF og V kunne ikke være med på Listhaugs radikale forslag, så en mildere avtale ble vedtatt. Bl.a. ble det noe bedre for saueholdet. Men gris, egg og korn fikk minusoppgjør. Det samme fikk små melkeprodusenter, mens store bruk fikk flere titusener i påslag.

Hvis dette fortsetter, brenner det et blått lys for mange produsenter her i landet. Jeg kan ikke forstå annet enn at det blir mindre matproduksjon av det, stikk i strid med hva Listhaug mener.

Grønn framtid



Til ungdom i hele Troms: Opplev landbruket vårt!

- *Drømmer du om å bo og jobbe på landet en gang?*
- *Har du interesse for dyr, natur og mat?*
- *Vil du vite hvilke muligheter som fins i landbruket i Troms?*
- *Vil du treffe andre ungdommer som deler interessen?*

Bli med på Grønn framtid!

Prosjektet Grønn framtid inviterer alle ungdommer mellom 13- 17 år med på tre spennende helgesamlinger i 2015. Grønn framtid er et prosjekt i regi av 4H Troms, med støtte fra Troms fylkeskommune og Fylkesmannen i Troms.

1. samling: fre. 10. – søn. 12. april 2015 i Balsfjord:

Vi bor på Stornes gård og besøker gårder med gårdsturisme, islandshest, ysteri, skogbruk og alpakaer!

2. Samling: tors 4. – lør 6. juni 2015 i Lenvik:

Vi bor på og besøker naturbrukslinja på Gibostad, og besøker gårder med bl.a. økologisk drift av ku og lam

3. samling fre 4.- søn 6. september 2015 i Kvæfjord:

Vi bor på Olaåsen 4H-gård og besøker bl.a. gårder som driver med bær, egg, Inn på tunet, og vi har matlagingskurs.

Tilbakemeldingene fra forrige samlinger er klare: Grønn framtid er spennende, sosialt og artig!

Påmelding innen 25. april til trude@4h.no
Spørsmål? Mail eller ring Trude: 957 63523.
Velkommen! ☺



Klem en bonde



Berit Jakobsen i Dyrøy Bonde- og Småbrukarlag får en klem.

I forbindelse med jordbruksforhandlingene hadde vi en Klem en bonde-aksjon over hele fylket. Lokallaga arrangerte Klem en bonde-aksjoner i sine nærområder, tok bilder og la ut på Instagram med emneknaggen #klemenbonde. Vi fikk oppslag i flere aviser, og folk likte denne positive aksjonen.

Dyrøy Bonde- og Småbrukarlag hadde Klem en bonde-aksjon utafor Coop-butikken i Brøstabotn, og i det fine vårværet fikk de over femti klemmer på en time.

Tromsøysund Bonde- og Småbrukarlag hadde Klem en bondeaksjon på Jekta kjøpesenter i Tromsø. Her fikk de mange klemmer fra folk som støtter landbruket i jordbruksforhandlingene.



Siri Folven, Birger Bull og Mats Hegg Jacobsen er alle klare for innsats.



Siri Folven får klem av Geir Gjengedal.



FIKK KLEM: Thomas Tveito var en av de som ga sin støtte - og klem, til Ragnhild Bergset Elvestad.

Bøndene klemte til

Ragnhild Bergset Elvestad sikra oppslag i Framtid i Nord.

Nordreisa Bonde- og Småbrukarlag hadde Klem en bondeaksjon på Coop Prix på Storslett. Også her støtta folk godt opp om landbruket og bøndene i de pågående jordbruksforhandlingene.



Liker du

- å fiske?
- å dra på tur?
- å dra på leir?
- å treffe nye venner?
- å bake og lage mat?
- trearbeid og handarbeid?
- å synge, danse og lage teater?



**Alt dette og mye mer kan du gjøre i 4H
-sammen med barna dine!**

Bli med i 4H

**Er der ingen 4H-klubb der du bor, eller vil du vite mer
-kontakt oss!**

www.4h.no

troms@4h.no

776 42 126

Klart hode • Varmt hjerte • Flinke hender • God helse

4H Troms

Det grønne studieforbundet

Medlemsorganisasjoner



Studieforbundet natur og miljø

Gamle Ringeriksvei 6 - 1369 Stabekk
Telefon: 67 10 22 60 (9-15)
post@naturogmiljo.no
www.naturogmiljo.no

Potetaksjon



Utdeling av settepotet på potetaksjonen.

Vi hadde potetaksjon i Tromsø 10. mai i forbindelse med jordbruksforhandlingene. Her delte vi ut settepoteter til forbipasserende for å vise folk at de må dyrke maten sin sjøl nå som regjeringa vil fjerne bøndene gjennom regjeringas skammelige tilbud til jordbruket. Sammen med settepotetene delte vi ut et flygeblad med info om potetdyrking, regjeringas "tilbud" og info om Norsk Bonde- og Småbrukarlag.

Vi takker FK-butikken i Tromsø for sponning av settepotet til denne viktige aksjonen!

Høstsamling



Raymond Mathisen viser rundt utafor fjøset.

Høstsamlinga i år var på Hav og Fjell på Ringvassøya 10.-11. oktober. Viktige tema på samlinga var bygningsplanlegging, beitejuss og studiearbeid. Det var hele fire fjøsbesøk på samlinga, så her var det mye å lære for den som er fjøsinteressert.

Sæmund Stokstad fra Jordskifteretten innleda om retter og plikter rundt beiting, gjerding, båndtvang og generelt om konflikter mellom beitenæring og friluftsliv/hyttebygging. Tor Gunnarson Homme fra Nortura lærte oss hva som er viktig i planleggingsfasen av nytt fjøs. På dag to var det studiearbeidet som var i fokus, og Gunnar Eilertsen, leder i Tromsøysund Bonde- og Småbrukarlag, forklarte hvordan de har lykket med studiearbeidet i lokallaget.

Som vanlig var det både lærerikt og sosialt på høstsamlinga. Vi takker Studieforbundet Natur og Miljø Troms og Fylkesmannen i Troms for støtte.

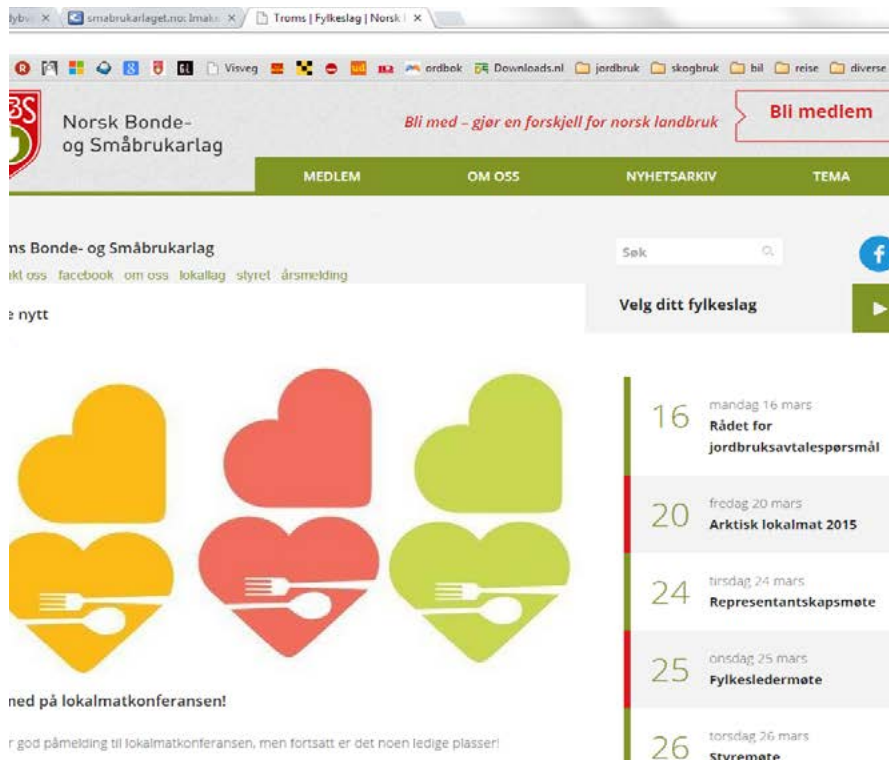
Det naturlige valget



Nortura eies av bønder, styres av bønder og har samme mål som bønder - å skape best mulig økonomi for bonden.



Nye nettsider



Skjermdump fra nettsida

Norsk Bonde- og Småbrukarlag har fått nye nettsider, og det har også vi i Troms Bonde- og Småbrukarlag fått!

Gå inn på: www.smabrukarlaget.no/troms

Her legger vi ut nyheter om det som rører seg innafor landbruket i Troms, og du kan også finne annen nyttig informasjon om oss.

Valgkomiteens innstilling

Innstilling fra valgkomiteen foran årsmøtet 2015

(årstallet i parentes angir første gang de ble valgt til verv i styret)

Leder	Margrethe Wikran	Tromsøysund	gjv (2009/2011)
Styremedlem	Ragnhild Elvestad	Nordreisa	gjv (2013)
Styremedlem	Mats Hegg Jacobsen	Tromsøysund	ny

Styremedlem **Birger Bull**, Tromsøysund og styremedlem **Per Arne Slettmo**, Balsfjord, ble begge valgt for 2 år i 2014 og er ikke på valg.

Styremedlem Berit Nikolaisen og varamedlem Saskia Gout har begge frasagt seg gjenvalg, men Berit Nikolaisen har sagt seg villig til å stå som vara. Blant de fire styremedlemmene skal det velges en nestleder for ett år. Her foreslår valgkomiteen **Birger Bull**. Revisorene Inge Larsen og Asbjørn Gressmyr tar ikke gjenvalg.

Komiteen foreslår videre;

1. varamedlem	Berit Nikolaisen	Dyrøy	gjv (2006)
2. varamedlem	Inske de Buhr	Balsfjord	gjv (2014)
3. varamedlem	Trond Inge Vebostad	Kvæfjord	gjv (2001)

Revisorer:	Kurt Olsen	Balsfjord	ny
	Tore Karoliussen	Balsfjord	ny

Representantskapet i NBS:	Medlem	leder
	Varamedlem	nestleder

Valgkomite:	Tone Pettersen	Dyrøy	(valgt for 3 år i 2012)
	Arvid Norskott	Kvæfjord	(valgt for 3 år i 2013)
	Olaug Bergset	Nordreisa	(valgt for 3 år i 2014)

Årsmøtet foreslår og velger nytt medlem til valgkomiteen etter Tone Pettersen som går ut etter 3 år.

med vennlig hilsen,

Tone Pettersen
leder, valgkomiteen

Lokallaga i TBS

(oppdatert mars 2015)

Ullsfjord	Asbjørn Gressmyr asgre@frisurf.no	Jøvikveien 241 9043 Jøvik	77 69 16 09 918 85 640
Balsfjord	Heidi Elvebo heidielvebo@yahoo.no	Skjæret 9050 Storsteinnes	900 78 276
Lyngen	Ole-Anton Teigen teigen.ole@gmail.com	Solheim 9064 Svensby	995 43 097
Nordreisa	Chris Dybvad chrisdybvad@hotmail.com	Tangen, Straumfjord vest 877 9151 Storslett	907 56 514
Tromsøysund	Gunnar Eilertsen k-eiler@online.no	Eidvegen 277 9100 Kvaløysletta	77 68 98 66 906 98 664
Dyrøy	Berit Nikolaisen beriniko@online.no	Vinje, Dyrøy 9311 Brøstabotn	77 18 71 86 958 79 784
Øvre Salangen e-post til laget:	Tor Sæther Tomas.karl.Overvatn@salangen.kommune.no	9350 Sjøvegan	77 17 31 78
Målselv	Alf-Roald Pedersen alf@hattavarre.no	Fjellfrosvatn, 9334 Øverbygd	478 70 037
Kvæfjord	Arne Martin Dahle arnemartind@gmail.com	9475 Borkenes	970 81 365
Senja	Helene Pedersen helenejedersen421@hotmail.com	Ribsnes gård, Lysnes 9372 Gibostad	481 75 122
Astafjord	Jan Røkenes karoeken@online.no	Sørsida 255 9357 Tennevoll	413 35 991

Og noen flere nyttige adresser:

Margrethe Wikran 932 44 599
Furuvegen 32
9057 Vikran margrewi@online.no

Norsk Bonde- og Småbrukarlag
0158 Oslo

Telefon 24 14 89 50

Faks 24 14 89 51

e-post post@smabrukarlaget.no

nettside www.smabrukarlaget.no

Småbrukarvals

Tekst: Finn O. Fosmo

Mel: Knut Sjøvold

8

15

23

G D⁷

Langt opp mot nord, mel-lom fjel-la og ha - vet For-fe-dre byg - de land-et

Mat kom på bor-det, og skog ble til hus Fram-ti - da sam-men de byg-de

Ref: C G

Med kjær-leik til jord og na - tu-ren Gav de liv til lan-det og by-en

D⁷ G

Med kjær-leik til jord og na - tu-ren Gav de liv til lan-det og by-en

Detailed description: The image shows a musical score for the song 'Småbrukarvals'. It is written in 3/4 time with a key signature of one sharp (F#). The score consists of four staves of music. Above the first staff are the chord symbols 'G' and 'D7'. Above the second staff is the chord symbol 'G'. Above the third staff are the chord symbols 'Ref: C' and 'G'. Above the fourth staff are the chord symbols 'D7' and 'G'. The lyrics are written below the notes. There are measure numbers 8, 15, and 23 indicated at the start of the second, third, and fourth staves respectively. The lyrics are: 'Langt opp mot nord, mel-lom fjel-la og ha - vet For-fe-dre byg - de land-et', 'Mat kom på bor-det, og skog ble til hus Fram-ti - da sam-men de byg-de', 'Ref: Med kjær-leik til jord og na - tu-ren Gav de liv til lan-det og by-en', and 'Med kjær-leik til jord og na - tu-ren Gav de liv til lan-det og by-en'.

Sammen de kjempet mot de trange kår
Europa vi vet stod i flammer
Samhold gir styrke, for verden er vår
Stått sammen i hundrede år
Ref:
|:Med kjærleik til jord og naturen
Gav de liv til landet og byen:|

Sentralisering og rasjonell drift
Omstillingskrava var mange
Verden ble mindre og menneska fler
Vi stod sammen for hverandre
Ref:
Med kjærleik....

Samhold gir styrke, og samhold gir tro
Bonde og småbruker kjempa
Sammen for jorda og livet de stod
Med seier, kampen er krona!
Ref:
Med kjærleik til...

EIKSENTERET



MASSEY FERGUSON

- Traktor/redskap
- Hageutstyr
- Dekk
- Olje
- Service
- Snøfres
- Slangepressing
- Vedutstyr



FENDT

Eiksenteret Målselv

Nor- Kin AS, Andslimoen , 9325 Målselv

Tlf: 77 83 40 50

EIK
SENTERET
– et hakk proffere

www.eiksenteret.no